

Et Forhold ønsker jeg gerne, inden jeg slutter, at henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa. Det er Spørgsmaalet om Anvendelsen af de Arealer og Bygninger, som bliver ledige ved dette Forslags Gennemførelse. Ganske vist bliver Tallet paa disse Bygninger og Arealer mindre efter den højtærede Ministers Forslag, end det vilde være blevet efter Kommissionens, men alligevel melder sig her et Spørgsmaal af ikke ringe økonomisk Betydning. Staten lejer jo i dyre Domme Kontorlokaler ude i Byen. Kan der ikke her spares mange Penge ved en hensigtsmæssig Udnyttelse af de Bygninger, Staten allerede ejer? Orlogsværftskommissionen har rørt ved dette Spørgsmaal i Slutningen af sin Betænkning, og jeg henviser til de Oplysninger, der der er givet herom. De munder ud i en Henstilling om, at en Kommission med special bygningskyndig Indsigt maa blive nedsat til at tage hele dette Spørgsmaal op til en samlet Overvejelse. Jeg vil gerne understrege denne Henstilling her. Ganske vist ved jeg, at Ordet Kommission ikke har nogen særlig god Klang for Tiden, og jeg skal ikke nægte, at der har været Kommissioner, som man uden Skade kunde have undværet; men der har ogsaa, og ikke mindst i de senere Aar, været adskillige Kommissioner, som har gjort et ypperligt Arbejde, et Arbejde, som vort Lands Økonomi overhovedet ikke vilde kunne undvære. Jeg tror, at den Kommission, hvis Arbejde de her behandlede Forslag bygger paa, i høj Grad kan henregnes til de nyttige Kommissioner, og at den med Ære slutter sig til den Række af andre Kommissioner, hvis Arbejde Hr. Raadsformand Kofoed har været Leder af. Naar denne Kommission har haft Held til at gøre et nyttigt Arbejde, tror jeg, at Æren ikke mindst skyldes de fremragende dygtige Teknikere, som har stillet deres Indsigt og Erfaring til Raadighed her. Jeg tror, at Lovgivningsmagten skylder dem Tak for det uegennyttige og meget omfattende Arbejde, som de har ydet i denne Sag.

Ordet Spareforslag kan efter min Mening med den fuldeste Ret anvendes om disse Forslag. Administrationen vil blive forenklet; der vil blive sparet 88 Tjenestemænd efter Forslaget, det giver en aarlig Besparelse i Løn paa 452 000 Kr. Andre 250 000 Kr. indvindes ved mere intenst Arbejde paa et moderniseret Værft, saaledes at der i alt indvindes 700 000 Kr. Dette er en god Forrentning af en Udgift en Gang for alle paa 2 Mill. Kr.

Jeg skal med disse Ord have den Ære at anbefale til Vedtagelse i dette høje Ting Forslag til Lov om Ændring i Søværnets Ordning, Forslag til Lov om ekstraordinær Bevilling til Omdannelse af Orlogsværftet og Forslag til Lov om Ændringer i Normeringsloven. Jeg forbeholder mig senere at stille Forslag om Lovforslagenes Henvisning til et Udvalg.

Friis-Skotte: Som det fremgaar af Orlogsværftskommissionens Betænkning, har der ud fra forskellige Opfattelser af, hvad Orlogsværftet fremtidig skal bruges til, været forskellige Opfattelser af, hvorledes Værftets endelige Form skal være. Et Flertal i Kommissionen vil begrænse Orlogsværftet til i alt væsentligt at arbejde med Nybygninger og Vedligeholdelser af Marinens og Hærens Skibsmateriel og Flyvemateriel, og et Mindretal, hvortil jeg hører, har ønsket, at Orlogsværftet tillige skal kunne besørge Arbejde for andre Statsinstitutioner og i fri Konkurrence tillige for private. Vi fra vor Side ønsker den Dag, da under andre politiske Forhold Militærbevillingerne mindskes eller maaske helt forsvinder, et Værft, som kan tage den almindelige Produktion op. Naar Kommissionens Medlemmer ikke des mindre, saaledes som den højtærede Ordfører for Venstre (I. A. Hansen) har skildret, ud fra disse forskellige Synspunkter har kunnet samles til en enstemmig Indstilling, skyldes dette dels, at vi er enige om, hvad der foreløbig bør gøres for at give Orlogsværftet en moderne Konstruktion, dels Erkendelsen af, at det Værft, der saaledes skabes, bliver af en saadan Størrelse, at selv om det af Flertallet er beregnet paa normalt at skulle tage en Arbejdsstyrke paa 500 til 600 Mand, vil det dog uden Udvidelse af Lokaler eller Materiel kunne rumme 1 200—1 400 Arbejdere, og at Arealstørrelsen i den af Kommissionen foreslaaede Form tillader ved Bygningsudvidelse eller Dokudvidelse en Forøgelse af Arbejderantallet til op mod 3 000 Mand. Der vil saaledes blive Plads nok til mulige Udvidelser. Det bliver et Fremtidsspørgsmaal, hvad Orlogsværftet kan udvikle sig til; der er intet foregrebet i saa Henseende. Vi fra vor Side har derfor ment, at man roligt kan lade den fremtidige politiske Opfattelse afgøre denne videre Udviklings Forløb.

Det af den højtærede Minister stillede Lovforslag gaar ikke saa vidt som Kommissionens Forslag. Medens Kommissionen stiller Forslag om Udvidelser og Forandringer til et samlet Beløb af 3 Mill.